

Access v kanceláři - typické činnosti krok za krokem

Blanka Voglová | Grada Publishing, Praha 2002, 1. vydání, 168 stran, 149 Kč, v češtině, ISBN 80-247-0321-1

Edice Kancelář si postupem času získává stále větší počet vděčných čtenářů, kterým předkládá praktické rady, jak pomocí softwarového vybavení počítače, v tomto případě aplikace MS Access, uživatelsky co možná nejméně náročným způsobem zefektivnit běžnou kancelářskou činnost. Již dopředu mohou prozradit, že se v knize "neztratí" ani začínající uživatelé programu MS Access, neboť při tvorbě svých databází, například pokud se rozhodnou spravovat/evidovat zakázky firmy, jsou vedeni postupně krok za krokem.

A tím jsem se de facto dostal i k obsahu knihy.

Veškerý výklad autorky je vždy doprovázen praktickými příklady, pomocí nichž si čtenáři mohou vyzkoušet předložené informace v praxi. V první kapitole jsou nejprve obeznámeni s pracovním prostředím aplikace a i s hlavními objekty databáze Access: s tabulkou, dotazy, sestavami a makry. V následující kapitole lze získat informace o stavebním kameni každé databáze - o tabulce. Čtenáři se dozvědí, jak je možné do tabulek rychle vkládat data a následně je i editovat. Dále se v této kapitole naučí jednoduché akce v datovém listu, jako je řazení, filtrování a vyhledávání konkrétních záznamů; seznámí se s datovými typy a se způsobem, jak mohou při zadávání dat zajistit jejich vstupní kontrolu pomocí velikosti pole, ověřovacího pravidla či vstupní masky.

Třetí kapitola je obsahově zaměřena na to, co dává databázovému zpracování dat jeho sílu - na dotazy. Čtenáři se v ní například seznámí s filtrováním podle formuláře či s výběrovým dotazem. Následující kapitoly obsahově ještě více prohlubují znalosti o vytváření dotazů nad tabulkami - čtvrtá obsahuje informace o tom, jak lze využívat funkce v dotazech, a pátá čtenáře seznámí s tvorbou dotazů obsahujících parametry a dále s křížovým a akčním dotazem.

Samozřejmě že pokud se čtenáři zajímají o možnost databázové podpory své činnosti, budou patrně potřebovat i nějakou možnost, jak efektivním způsobem prezentovat data uložená v databázi (například před vedením společnosti) nebo jak tato data předat dalším kolegům k jejich následnému zpracování. A právě na popis nastíněných úkolů je zaměřena šestá kapitola, v níž se čtenáři dozví, že k prezentaci mohou jednoduše využít i příslušně zformátovaný datový list a k předávání dat zase možnost exportu například do oblíbeného Excelu či Wordu.

Následující kapitoly využijí čtenáři, kteří to s návrhem databází myslí poněkud "vážněji". Získají v nich totiž informace o možnostech analýzy tabulky, seznámí se s formuláři a makry a nakonec i s pokročilejším způsobem prezentace dat pomocí sestav.

Tuto publikaci mohu doporučit začínajícím čtenářům, kteří chtějí co nejrychlejší způsobem vytvořit jednoduchý systém zpracování dat pomocí aplikace MS Access. Všechna vykládaná látka je doplněna konkrétními příklady, což činí výklad přehlednějším. Na druhou stranu nelze čekat, že po jejím přečtení se z vás stanou databázoví odborníci, to si ani tato edice neklade za cíl. A proto je v ní zpravidla vše vysvětlováno pouze na vizuálních průvodcích aplikace Access.

Milan Pinte

Java - Programujeme profesionálně

Brett Spell | Computer Press, Praha 2002, 1022 stran, 890 Kč (335 Sk), v češtině, ISBN 80-7226-667-5

Na první pohled je to jedna z mnoha objemných knih o Javě. Zalistujete-li v ní ale podrobněji, zjistíte, že se od většiny ostatních podstatně odlišuje, neboť jde do daleko větší hloubky. Nepokrývá samozřejmě vše, co lze o Javě napsat, ale i tak je její záběr úctyhodný.

V jednotlivých kapitolách se zabývá javovským virtuálním strojem, formátem souborů .class a dalšími opomíjenými "technickými podrobnostmi", návrhem knihoven, tříd a metod, vícevláknovým programováním. Pak přijde na řadu zpracování událostí, vizuální programování založené na knihovně Swing jako takové, přetahování komponent myší, tisk, práce s databázemi a vstupní a výstupní operace. Následují pokročilá témata, jako práce s XML, některé způsoby tvorby distribuovaných aplikací (použití socketů, standard CORBA, RMI, EJB), zabezpečení a problémy kolem optimalizace. V závěru se dočteme o tvorbě dokumentace a nápovědy, o implementaci mezinárodní podpory a o rozhraní pro tvorbu nativních metod.

Výklad doprovázejí podrobně komentované příklady. Co lze této knize vytknout? Napadají mne jen dvě věci. Za prvé, pomíjí některé z věcí, jež přineslo JDK 1.4 (např. aserce, balík java.nio). Za druhé, její pevná vazba se začala rozpadat po přečtení prvních padesáti stran.

Jinak mne napadá jen samá chvála, včetně na naše poměry velmi kvalitního překladu. Je to výborná kniha, kterou ocení všichni programátoři používající Javu.

Miroslav Vírúš

Počítačový útok - detekce, obrana a okamžitá náprava

Chris Prosise, Kevin Mandia | Computer Press, Praha 2002, 410 stran, 490 Kč, v češtině, ISBN 80-7226-682-9

Výrazně ochromit chod téměř každé firmy destrukcí dat uložených ve firemní síti není v případě špatně zabezpečených systémů žádný problém, stejně jako existuje reálné riziko poškození ekonomických zájmů společnosti zcizením počítačových dat. Ochrana před externími i interními počítačovými útoky bohužel stále není silnou stránkou většiny nejen českých, ale i zahraničních firem. Publikace Počítačový útok - detekce, obrana a okamžitá náprava není knihou, která by čtenáři primárně předkládala návody pro správné nastavení a zabezpečení IT systémů tak, aby nemohlo dojít k počítačovému útoku (i když tyto skutečnosti samozřejmě v textu naleznete). Věnuje se spíše situaci, kdy už k počítačovému útoku - nebo slovy autorů k "bezpečnostnímu incidentu" - došlo a je potřeba provést následné kroky, zejména tuto skutečnost identifikovat, minimalizovat škody, a je-li to možné, zjistit původce útoku. Cílovou skupinu čtenářů vidím mezi administrátory firemních počítačových sítí, bezpečnostními manažery a IT profesionály, kterých se počítačová bezpečnost vždy alespoň okrajově dotýká.

Kniha má čtyři hlavní části, které se dále člení na celkem 16 kapitol. V první části je čtenář seznámen s tím, co vše lze považovat za bezpečnostní incident, jak by měly být (ve zcela obecné rovině) systémy připraveny vzhledem k potenciálnímu ohrožení a dále jak se na incidenty připravit. Druhá část se věnuje situaci, kdy již pravděpodobně k bezpečnostnímu incidentu došlo, probíhá analýza závažnosti (a zjišťování, zda se vůbec jedná o bezpečnostní incident), jsou shromažďovány "důkazy". V této části se seznámíte také se síťovými protokoly, jejichž znalost je zde nezbytná.

Část třetí je již hodně konkrétní, zabývá se útoky vedenými proti systémům Windows (NT a 2000) a Unix, vždy z pohledu vhodné počáteční reakce a následného vyšetřování. Poslední část je zaměřena na platformově nezávislé technologie, směrovače, webové a aplikační servery. V celkem třech dodatcích naleznete například seznam klíčových oblastí, které by měly být součástí bezpečnostní politiky firmy.

Součástí knihy je mnoho příkladů z praxe a odkazy na související webové stránky. Některé části publikace mohou být užitečné i pro IT neprofesionály, např. management firmy, který si uvědomuje nebezpečí počítačových útoků. Jako celek však jde o knihu vysoce odborně zaměřenou, předpokládající hluboké znalosti sítí.

Michal Prádka, michal.pradka@vogel.cz

Velký průvodce hardwarem

Mark Minasi | Grada Publishing, Praha 2002, 780 stran, 697 Kč (1129 Sk), v češtině, ISBN 80-247-0273-8

Knih zabývajících se vlastnostmi softwarových aplikací a internetu lze na pultech knihkupectví nalézt obrovské množství, hledáte-li komplexní publikaci o hardwaru, je výběr nepoměrně menší. Podívat se totiž na vnitřnosti počítače zvládne málokdo. Potřebujete-li znát hardwarovou stránku počítačů podrobněji, je zde Velký průvodce hardwarem.

V anglickém originále se kniha jmenuje The Complete PC Upgrade and Maintenance Guide - Twelfth Edition, což napoví že ji použijete minimálně tehdy, budete-li chtít zvýšit výkon počítače nebo provádět jeho údržbu. A spojení Twelfth Edition neboli dvanácté vydání může čtenáře uklidnit, že nepůjde o ledajakou knihu - jen kvalitní publikace, která čtenáře osloví natolik, že si ji aktualizovanou koupí znovu a znovu, se může dočkat dvanáctého vydání.

Velký průvodce hardwarem je napsán tak, že jej samozřejmě nemusíte číst jako román. Logika uspořádání jednotlivých kapitol vám ale na druhé straně umožní postupně studovat celou problematiku. Nultá kapitola je plná ilustrací, které čtenáři ukážou, jak rychle nainstalovat nejběžnější součásti počítače (procesor, paměť, disk, grafickou a zvukovou kartu nebo DVD). Následuje obecné pojednání o jednotlivých částech počítače a jejich správné montáži a demontáži. Kapitoly se věnují preventivní údržbě, ale také hledání a odstraňování poruch. Každá součást hardwaru a většina periférií má vlastní kapitolu, kde se seznámíte s principem jejich fungování, ale také s výkonnostními parametry, řešením běžných problémů včetně návrhu řešení opětovného zprovoznění apod. Vzhledem k rozsahu knihy je

poměrně malý prostor věnován technologii sítí, což lze označit za pozitivní, neboť autor neodbíhá od tématu. Autor nezapomněl ani na přenosné počítače a v poslední kapitole nabízí obsáhlý přehled webových zdrojů týkajících se hardwaru.

U hardwaru je známou věcí jeho morální zastarávání. To samozřejmě časem bude i problém této knihy. I přes vydání anglického originálu již v roce 2001 lze však s uspokojením konstatovat, že veškeré obsažené informace jsou i dnes maximálně aktuální a ještě nějaký čas budou.

Michal Přádka, michal.pradka@vogel.cz

Recenze dalších knih najdete na CD Chip Plus.